

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: **Š. P.**, bytom K., Ul. P. Č. L. č. X., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, **o výšku starobného dôchodku**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, z 11. marca 2011, č. k. 7Sd/103/2009-39, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 11. marca 2011, č. k. 7Sd/103/2009-39, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. zo dňa 8. júna 2009 v spojení s rozhodnutím odporkyne číslo X. zo dňa 28. októbra 2009, ktorými podľa § 65, § 274 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a podľa článku 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa

v rámci spoločenstva (ďalej len „Nariadenie“) navrhovateľovi od X. priznala starobný dôchodok v sume 6705 Sk mesačne. Podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. súčasne zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa od 1. júla 2008 na 7041 Sk mesačne, ktorá podľa § 293a tohto zákona k 1. januáru 2009 činí 233,80 Eur mesačne a od 1. januára 2009 ho zvýšila na 250,10 Eur mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ získal obdobie dôchodkového poistenia v Bulharskej republike v rozsahu 2873 dní (7,871 rokov) a na území Slovenskej republiky získal obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 8722 dní (23,8959 rokov), spolu 11 595 dní (31,7672 rokov). Vzhľadom na to, že navrhovateľ získal obdobie dôchodkového poistenia aj vo zvýhodnenej v I. AA pracovnej kategórii, podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení mu vznikol nárok na starobný dôchodok od dovŕšenia veku 55 rokov len z toho dôvodu, že pri získaní iba 23,8959 roka poistenia v Slovenskej republike mu bol pre splnenie podmienky 25 rokov zamestnania v súlade s čl. 45 Nariadenia zhodnotený aj zamestnanie v Bulharsku. Suma starobného dôchodku bola preto určená v súlade s článkom 46 ods. 2 Nariadenia a nie podľa článku 46 ods. 1 Nariadenia, ktorý je podľa krajského súdu použiteľný len v prípade, ak podmienky na vznik nároku na dôchodok boli splnené bez toho, aby sa musel použiť článok 45 Nariadenia. Výška dôchodku bola preto určená pomerom dôb poistenia získaných na území Slovenskej republiky a úhrnu celkovo získaných dôb poistenia v inom zmluvnom štáte Európskej únie, ktorý v danom prípade je 0,7522. Odporkyňa určila výšku starobného dôchodku ako násobok teoretickej výšky dôchodku (8389 Sk) a koeficientu 0,7522. Z uvedených dôvodov krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil. Nepriznanie trov konania navrhovateľovi krajský súd odôvodnil jeho neúspechom v konaní.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietal, že suma starobného dôchodku bola určená bez obdobia dôchodkového poistenia získaného na území Bulharskej republiky, avšak zároveň sa prihliadalo na dobu poistenia získanú podľa právnych predpisov Bulharskej republiky, ktorý postup považoval za nelogický a odporujúci právnym predpisom Európskej únie. Čiastkovaním došlo k zníženiu dôchodku, ktorý získal výlučne na území Slovenskej republiky na druhej strane Bulharská strana mu nemá možnosť započítať takto čiastkovaním anulovaný banický dôchodok, na ktorý si osobne „odložil“ do odvodov len na území SR. Keď sa dozvedel, že do splnenia podmienok v SR mu chýba 1,1041 roka (25 rokov), mal záujem za túto dobu doplatiť odvody jednorázovo, avšak pracovníčka Sociálnej poisťovne mu oznámila, že tento postup nie je možný. Podľa názoru

navrhovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, pretože v Bulharskej republike mu nebude započítané zníženie získané na území SR a až o 10 rokov sa mu bude vypočítavať dôchodok prevažne za obdobie bez príjmu, t. j. štúdia a základnej vojenskej služby. Ďalej uviedol, že hoci má pobyt na území členského štátu EÚ, a mal rovnaké povinnosti pri platení odvodov ako občania SR, nemá rovnaké práva ako občania tohto členského štátu a je diskriminovaný, čo preukázal výškou dôchodku Jozefa Sedláka, ktorého životné podmienky a príspevky do dôchodkových fondov boli porovnateľné s jeho. Z uvedeného dôvodu navrhol rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušiť a vec vrátiť na nové konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Poukázala na to, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok vo veku 55 rokov, vzhľadom na zamestnanie vykonávané vo zvýhodnenej pracovnej kategórii v súlade s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. Zamestnanie v rozsahu najmenej 25 rokov navrhovateľ získal len s prihliadnutím na dobu zamestnania získanú podľa právnych predpisov Bulharskej republiky, preto bol starobný dôchodok navrhovateľa priznaný podľa čl. 46 ods. 2 Nariadenia. Pre úplnosť poznamenala, že suma dôchodku vypočítaná podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 je rovnaká ako suma, ktorá by bola vypočítaná len z dôb poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Nariadenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku na starobný dôchodok a jeho výšku.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok vo veku 55 rokov len za podmienky, že získal aspoň 25 rokov doby zamestnania (poistenia). Podmienku 25 rokov zamestnania, uvedenú v § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľ splnil len s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia, získané na území Bulharskej republiky. Nesplnenie jednej z podmienok ohľadne vzniku nároku na starobný dôchodok len podľa predpisov Slovenskej republiky si uvedomoval aj navrhovateľ, keď v odvolaní uviedol, že chýbajúcu dobu poistenia do 25 rokov chcel doplatiť.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že mu nebolo umožnené doplatiť si 1,1041 roka do splnenia podmienky 25 rokov zamestnania v Slovenskej republike, táto jeho námietka nebola dôvodná, lebo taká možnosť nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. a zákona č. 100/1988 Zb.

Podľa článku 45 (11) (14) ods. 1 Nariadenia (započítavanie období poistenia, ktoré uplynuli podľa právnych predpisov, ktorej zamestnaná alebo samostatne zárobkovo činná osoba podliehala, ohľadom nadobudnutia, zachovania alebo znovunadobudnutia práva na dávky): príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú **nadobudnutie**, zachovanie alebo znovunadobudnutie **nároku na dávky** podľa systému, ktorý nie je osobitným systémom v zmysle odsekov 2 alebo 3 dosiahnutím dôb poistenia, zohľadní **tam, kde je to nevyhnutné**, doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokolvek iného členského štátu podľa všeobecného systému alebo podľa osobitného systému buď zamestnanca, alebo samostatne zárobkovo činnejš osoby. Na tento účel zohľadní tieto doby akoby boli dosiahnuté podľa jej vlastných právnych predpisov.

Podľa § 21 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení občan má nárok na starobný dôchodok, **ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov** a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/.

Podľa článku 46 ods. 1 nariadenia *keď podmienky požadované právnymi predpismi členského štátu pre vznik nároku na dávky boli splnené bez toho, aby sa musel použiť článok 45 alebo článok 40 ods. 3, uplatnia sa nasledujúce pravidlá:*

a) príslušná inštitúcia vypočíta výšku dávky, ktorá bude náležať:

- i) na jednej strane iba podľa ustanovení právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje,
- ii) na druhej strane podľa odseku 2.

Podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia v prípade, kde podmienky požadované právnymi predpismi členského štátu, na nadobudnutie nároku na dávky sú splnené iba po použití článku 45 a/alebo článku 40 ods. 3, uplatnia sa nasledujúce pravidlá:

a) príslušná inštitúcia vypočíta teoretickú výšku dávky, na ktorú by si mohla dotknutá osoba uplatniť nárok za predpokladu, že všetky doby poistenia a/alebo bydliska dosiahnuté podľa právnych predpisov členských štátov, ktorým zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podliehali, sa dosiahli v tomto štáte podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje v deň

priznania dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška dávky nezávisí na trvaní dosiahnutých dôb, táto výška sa považuje za teoretickú výšku uvedenú v tomto pododseku;

b) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku dávky na základe teoretickej výšky uvedenej v predchádzajúcom pododseku a podľa pomeru trvania dôb poistenia alebo bydliska dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje táto inštitúcia, k celkovému trvaniu dôb poistenia a dôb bydliska dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov všetkých dotknutých členských štátov.

Navrhovateľ vzhľadom na dátum narodenia (X.) a vzhľadom na získané obdobie dôchodkového poistenia získané v Bulharskej republike v rozsahu 2873 dní (7,871 rokov) a obdobie dôchodkového poistenia získané na území Slovenskej republiky v rozsahu 8722 dní (23,8959 rokov), z toho vo zvýhodnenej I.AA pracovnej kategórii 6315 dní. Dňom X., ku ktorému dňu dovŕšil vek 55 rokov, splnil všetky podmienky potrebné k vzniku (nadobudnutiu) nároku na starobný dôchodok, avšak podmienku získania aspoň 25 rokov doby zamestnania (poistenia) získal len s nevyhnutným zohľadnením doby zamestnania v Bulharskej republike podľa čl. 45 Nariadenia. Vzhľadom na nutnosť použitia čl. 45 Nariadenia pre nadobudnutie nároku na starobný dôchodok odporkyňa nepochybila, keď postupovala v súlade s čl. 46 ods. 2 Nariadenia a najskôr určila teoretickú sumu starobného dôchodku, na ktorú by vznikol navrhovateľovi nárok ak by všetky doby poistenia (31,7672 roka) boli získané podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a následne určila skutočnú sumu starobného dôchodku podľa pomeru trvania dôb poistenia získaných na území Slovenskej republiky (23,8959 roka) k celkovému obdobiu dôchodkového poistenia získaného na území oboch zmluvných štátov, t.j. pomerom 0,7522.

Odvolačiaci súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa na diskrimináciu jeho osoby v porovnaní s inými poistencami, lebo v prípadoch akým je prípad navrhovateľa, zákon i Nariadenie určujú rovnaký postup.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že za dobu poistenia v Bulharskej republike nadobudne nárok na starobný dôchodok neskôr ako v Slovenskej republike, túto jeho námietku odvolačiaci súd nemohol zohľadniť, lebo z Nariadenia vyplýva základná zásada, že každý členský štát má priznať a vyplácať dávky v starobe len za doby zamestnania (poistenia), získané podľa jeho predpisov na jeho území.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom, a preto rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa trovy konania nežiadala.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. mája 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská